

BLADET

Ordföranden har ordet

nr 3 * 2017

Sommaren börjar lida mot sitt slut och det är dags att samla tankarna för hösten. Under sommaren har jag funderat kring begreppen muntlig tradition eller gehörstradition.

Men först en glad nyhet: Carina Normansson tilldelades Zornmärket i guld vid riksspelmansstämman i Hemse. Stort grattis till Carina från mig och hela styrelsen! Jag skriver mer om detta på annan plats i Bladet. För min del har det varit en resande sommar, först upp till Seskarö (utanför Haparanda) där min fru Majja har sina rötter. Eftersom vi senare skulle till en annan ö, Öland för ett musikläger började vi fundera över den norrbottniska folkmusiken och plötsligt dyker en låt upp i mitt huvud: "Kaakuri". Till min förvåning kunde jag hela texten på finska eller rätteligen meänkieli. Jag lärde mig den när Norrlåtar 1975 gav ut sin första skiva, detta utan att kunna så värst mycket av språket.

Uppenbarligen är den muntliga traditionen mycket stark, det har alltså gått 42 år sedan jag lärde mig den och jag har inte sjungit den så många gånger under åren. Hasse Alatalo som sjunger den finska texten på skivan var min spelkamrat i gruppen Hemkört under några Uppsalaår och hans sångröst har gjort stort intryck på mig. Vi tog med oss låten till musiklägret på Öland där den fanns med på slutkonserten där deltagarna med stor möda lärt sig texten på finska. Till musiklägret kommer mest körsångare som är vana vid att sjunga efter noter vilket gör att musiken oftast inte fastnar i minnet. Majja har under ett antal år haft pass med folklig sång och det visar sig att den sången sitter kvar år efter år hos deltagarna. Vi får se om Kaakuri lever kvar nästa år.

Muntlig tradition eller gehörstradition har under långliga tider burit folkmusiken vidare, både som instrumentalmusik och sång. Jag blir ofta fascinerad över hur många låtar man har i sitt minne och hur de kan dyka upp när man minst anar det. Fördelen med att ha låtarna i huvudet är också att man är friare att ändra, medvetet eller omedvetet, det blir inte så mycket rätt eller fel som det kan bli i förhållande till en notbild eller en inspelning. Jag tror att detta är viktigt för att hålla musiktraditionen vid liv, låtarna lever vidare i huvudet även om det kan gå lång tid mellan gångerna man spelar eller sjunger en låt.

För den som blir nyfiken på Kaakuri (Lommen) så finns den på Norrlåtars första skiva som man kan inhandla via internet (www.discogs.com). Hasse Alatalo har gett ut en bok som heter Nurmen Lintu (Ängens fågel) där några varianter av låten finns med. Vill du ha den i levande tradition så kan jag sjunga den om du ringer upp mig (070-587 40 24) eller när vi träffas härnäst.

Olof Neverland Westin

Ordförande Olle Neverland Westin
Kassör, sekreterare Lars Englund 021 - 13 53 06
Ledamöter Per Torelli 021-35 88 69
Josefina Paulson 073 023 4030
Bengt-Olov Skottheim
Suppleant Kjell Wahlberg 021 - 18 55 13
Suppleant Bo Eriksson
Låtkommitté
Majja Neverland,
Carina Normansson
Linda Jansson Norrman
Olle Neverland Westin

nästa manusstopp för bladet
20 november 2017

Bladet i digital form?

Vill du ha Bladet hellre digitalt än som papperstidning? Skicka i så fall
besked via ett e-brev till lars.englund1@comhem.se.

VÄSTMANLANDS
SPELMANSFÖRBUND

Välkommen med ditt bidrag till bladet
i form av tankar, bilder text och idéer
till

contact@josefinapaulson.se

www.vsf.u.se

Västmanlands egen Guldmedaljör

Carina Normansson får Zornjuryns GULD medalj

Guld till Carina!

Carina Normansson har vid årets riksspelmansstämman i Hemse tilldelats Zornmärket i guld för "för mästerligt och stilfullt spel av låtar från Västmanland". Sedan starten 1933 har sammanlagt 124 spelmän fått guldmärket och Carina är den första västmanlänning som fått denna utmärkelse.

Jag vill än en gång säga "Grattis, Carina! Du är värd varenda karat!"

De flesta av oss i Västmanlands Spelmansförbund känner till Carina och hennes spel, jag själv kom först i kontakt med henne och hennes livfulla och fantasifulla spel när jag på 80-talet arbetade på Skinnskattebergs folkhögskola och hon deltog i kurser som vi anordnade. Sedan dess har hon spelat med många olika grupper, spelat in skivor med grupper som SWÅP, Trio Schedin, WestMannaFolk och Spelstinor.

I mars 2015 var det skivsläpp för "Det durar" med Carina och Josefina Paulson i Möklinta kyrka där låtarna också hade spelats in. Jag hade förmånen att få vara med på skivsläppet och blev storligen imponerad av det livfulla samspelet. På hemvägen lyssnade jag på den nyinköpta CD:n och blev ännu mer imponerad. En av de bästa folkmusikskivor jag har hört! Ett gediget arbete ligger bakom detta, utgående från Landinarnas notböcker har Carina och Josefina fått liv i musiken. När jag nu har pratat med Carina så betonar hon vikten av att verkligen arbeta för att få liv i en notbild som ändå inte säger allt om hur musiken har spelats eller hur den kan spelas.

Hur kommer man då fram till ett guldmärke? På Zornmärkesnämndens hemsida kan man bland annat läsa "Zornmärket i guld tilldelas endast synnerligen framstående traditionsbärare".

Carina har verkligen utvecklats till en sådan från den femtonåring som började ta fiollektioner för William Lundin, plåtslagare och spelman från Mergölen i Sala. Hon hade blivit fascinerad av folkmusikens tonalitet via bland annat skivan Låtarna Lever med Magnus Bäckström och Per Gudmundsson. Under ett par års tid fick Carina lära sig att spela fiol utgående från låtmusik, ett par låtar i veckan, en hård men givande skola. Hon lyckades erövra riksspelmanstiteln vid 18 års ålder och har sedan arbetat vidare på det folkmusikaliska fältet, gått folkhögskolekurser i Sjövik och Malung, varit konstnärlig ledare för Falu Spelmanslag och nu sedan tio år för WestMannaFolk. När hon började spela var idealen låtar från Dalarna och Hälsingland men med tiden har hon mer och mer lyft fram den västmanländska traditionen.

Ett guldmärke för en lysande och inspirerande västmanländsk spelman!

Olof Neverland Westin

Spelmansstämma på Vallby Friluftsmuseum

Som vanligt arrangerade Västerås Spelmansgille och Vallby Friluftsmuseum sin årliga spelmansstämma sista söndagen i juli. Prognosen för vädret lät inte alltför positiv några dagar innan, men när söndagseftermiddagen inträdde bjöds det på härligt sommarväder.

En stor samling spelmän slöt upp liksom många åhörare. Särskilt trevligt var att också ”utsocknes” spelmän från till exempel Köping, Örebro, Strängnäs, Mariefred och Enköping tagit sig hit. Conny Eriksson från Örebro spelade några låtar på silverbasharpa, ett instrument som jag tycker vi alltför sällan får höra. Och så fick vi för första gången höra ett par estniska visor framförda av en grupp spelmän och dansare som nyligen besökt Lilla Rågö.

När de sista spelmännen slutade spela vet inte jag, fastän jag gick först efter stängningsdags. Då spelades fortfarande på Norrsyltagården. Det tycker jag är ett gott betyg för en spelmansstämma.

Lars Englund

Spelmansstämma på Väsby Kungsgård

Spelmansstämman i Sala hör till favoriterna bland många spelmän. Sedan slutet av 1970-talet har jag försökt pricka in den i kalendern varje år. Den här gången stod inte vädergudarna på vår sida, det regnade av och till under några eftermiddagstimmar, men så småningom bröt solen genom molnen och började värma gott. Uppspelning och dansuppvisning fick förläggas till logen, så spelmän och åhörare hade det torrt och trivsamt trots dropparna som föll.

Den här gången blev det extra festligt eftersom riksspelmannen (en av fyra!!! i Sala kommun) Carina Normansson fick tillfälle att visa upp sig med det Zornmärke i guldvalör som hon tilldelades en månad tidigare och, såklart, spela några låtar med lokal anknytning.

Förutom att njuta av spel och dans kunde man under eftermiddagen låta sig imponeras av och beundra den verksamhet av många slag som medlemmar i Sala slöjd- och hantverksförening visade prov på.

Lars Englund

Projektet Världens Musik och Dans i Västmanland avslutas i den form den drivits nu i December 2017 med en förhoppning om en fortsättning i form av en ny arrangörsförening. Är du intresserad av att ingå i en sådan? Hör av dig till mig på josefina.paulson@vmod.se så kan jag berätta mer!

Världens Musik & Dans
Gustav Borehed

21 september kl 18-19 Musikskolebyggen
Sala i Västmanland

"Om Världens Musik & Dans"
soloföreställning med TAPDANS!

Gustav är utbildad på Performing Arts School i Göteborg samt "Professional Tap Training Program" på Facoltà Lulliber d'Arts Musical i centrala Barcelona. Han har medverkat i uppställningar som "Pippi Långstrump på de sjöboven" på Lerbäckes Bostad, "Crazy For You" på GöteborgsOperan samt "Montache, The Rhythmic Musical" av Coco Gomez på Teatrj Apollo i Barcelona. Han har även arbetat på Drottningens Revor som danserare, skådespelare och trubadur. Han har kompositörskap och med-regisserat konserter.

"Project Examination" tillsammans med skådespelarteen Målvärdskvarten. År 2016 mötte Gustav "Uppmärksomhets Recyleringsplan".

www.vmod.se
VÄSTERÅS STADSBIBLIOTEK

Världens Musik & Dans
intill KONSERT

DUO JONSSON-COUDROY

25 SEPTEMBER 2017

Fiol och återpel, Sverige och Frankrike, två musiker. Lena och Martin har spelat ihop från sina barndoms år under och mätta på halv vägen. Vagar karriär, musik, utlysning och gästspel är det självklara att de har mycket att säga varandra och tycker att sagt lyssnaren.

Duan Mandar svensk och berömd folkmusik, med egna kompositioner. Med fiol och återpel skapar de livlig, stämningfull och överraskande musik.

BLÅ SALEN
i Sala

konserter kl 19.00 därefter färdkurs med Lena och Martin!

Skivan går att beställa på www.nutrad.se eller contact@josefinapaulson.se

I väntan på skivsläpp!

Just nu i skrivande stund, 45 timmar innan skivsläpp i Sala, har jag ett förväntansfullt pirr i magen. "Till en gammal bekant", som skivan heter, innehåller 17 tonsättningar av Nils Ferlins dikter. Min pappa, som var konstnär- Lennart H Lindberg (1911-1979) - roade sig med att tonsätta Ferlin. Hans intresse påverkade mig redan som tonåring att göra detsamma. Jag har burit på dom här sångerna under många år. Dom har legat i träda. Jag har spelat dom ensam på kammaren. På turnéer med Friteatern landet runt i olika sammanhang. På kammaren igen... - Ska du inte spela in en skiva?-- har folk frågat mig. Jag har blivit smickrad av att personer har tyckt om vad dom hört. Men - ingen skiva har det blivit ---. Tills nu - om 44,39 timmar släpps den. För några år sedan blev Carina Normansson, Josefina Paulson och jag bjudna på ett födelsedags kalas. Jag var tillfrågad om att spela lite under middagen. Carina och Josefina skulle spela senare på kvällen. Kan vi göra nåt tillsammans? frågade jag - Självklart, sa dom. Vi repade, spelade på festen- och ni ska veta att en ny musikalisk himmel öppnade sig för mig och "mina" Ferlin sånger. Jag tror inte att det är någon efterkonstruktion om jag säger att jag den kvällen bestämde mig: Nu ska Ferlinsångerna få ett eget program. Jag läste om Ferlin, vi repade och fram växte ett program som vi kallar "Förunderlig fröjd". Att spela med två fullblodsmusikanter, som med sin skicklighet och kreativitet bjudit mig på en hisnande resa och som dessutom är mina vänner - är en ynnest. Jag bugar och bockar. Nu är det ännu närmare i tid när NuTrad Music släpper cd'n "Till en gammal bekant".

Tack! Josefina och NuTrad Music. (...det pirrar fortfarande i magen)

Colbjörn Lindberg

Ny spelmansstämma i Medåker

Ny Spelmansstämma hölls den 15 juli vid Abramsgården i Medåker

Med tanke på alla trevliga västmanlandslåtar vi har från trakten kring Medåker och Himmeta, var det på tiden att en traditionell stämma ordnades där.

I våra nothäften ser vi, att det varit mycket musik och många kända profiler som gjort avtryck i den västmanländska låttraditionen.

Det blev en mycket lyckad start på något vi hoppas ska bli en tradition. Fint väder och mycket folk.

Som spelledare, och vad jag förstår en av initiativtagarna, drog Ulf Svansbo igång med allspelet efter det att hembygdsföreningen välkomnat de uppskattningsvis 300 personer som kommit. Långt ifrån alla spelmän rymdes på den lilla scenen man riggat upp, men vad gjorde väl det. Spelglädjen gick inte att ta miste på och många framträdanden följde.

Naturligtvis bidrog det att man lyckats få dit den kände dragspelaren och underhållaren Bengan Janson som ”dragplåster”. Med sina fina tolkningar av olika vismakares alster, men också med sin frus och egna visor underhöll han den trogna publiken som suttit i timal och lyssnat. Själv gillar jag när han drar Allan Edwalls underfundiga visor och lek med ord. Det långa och omväxlande framträdandet och Bengans avslappnat naturliga kontakt med publiken uppskattades verkligen.

Många dröjde ändå kvar på buskspelet efter det långa scenprogrammet. Platsen och vädret lockade till fortsättning hela eftermiddagen.

Arrangörer av den nya Medåkerstämman var Studieförbundet Vuxenskolan. Med stöd av Medåkers Hembygdsförening, Arboga kommun, Västmanlands Spelmansförbund och Västmanlandsmusiken.

Grattis till en lyckad satsning med hopp om fortsättning !

Per Torelli

Lördag 16 september: Kulturnatt i Västerås

VMoD intimkonsert med Lena Jonsson och Martin Coudroy i Blå Salen i Sala kl 19.00 den 25 september. 150:- inträde . Låstuga efter konserten.

VMoD DANSWORKSHOP i västmanländsk SKUVpolska med Helge och Karin Hansen i Blå Salen i Sala kl 18.30 den 23 oktober. 150:- inträde

Onsdag 25 oktober klockan 19: Folkmusikafton med Ol'Jansa – Göran Månsson med vänner; Västerås Konserthus, ABB-scenen i foajén. Före konserten kan du prova på att dansa polska.

29 oktober, Syrisk dansgrupp inresta från Paris, i Blå Salen i Sala

Onsdag 8 november klockan 19: Konsert med Ulrika Bodén & Ahlberg, Ek & Roswall; Västerås Konserthus, ABB-scenen i foajén. Före konserten kan du delta i visstuga.

Torsdag 9 november klockan 19: Bach på svenska med Lisa Rydberg och Gunnar Idenstam i Västerås Konserthus, Lilla salen

Ian Carr & The Various Artists

Onsdag 15 november 19.00 Växhuset, Västerås

Gitarristen och musikanten Ian Carr har varit aktiv på den brittiska folkmusikscenen sedan slutet av 1980-talet. I 15 år var han också medlem i den brittisk-svenska gruppen Swåp. De fyra artisterna skapade ett eget sound där musiken från brittiska öarna mötte den svenska. Numera bor Ian Carr i Falun och i Sverige har han bland annat spelat med Timber, Sofia Karlsson, Niklas Roswall, Sandén-Nygårds-Carr samt varit konstnärlig ledare på världsmusiklägret Ethno Sweden under ett tiotal år. 2014 släpptes hans första soloskiva "Who He?" - en kärleksförklaring till den svenska folkmusiken, med smak av polska och doft av electronica. "Låtarna är asymmetriskt uppbyggda kring riff och gitarrfigurer som ibland övergår i klingande, kvardröjande harmonier. Ljudlandskapet är säreget och ständigt skiftande..." Falu Kuriren.

Med sig på scenen har Ian Carr sin kraftfulla och svängiga ensemble -

The Various Artists:

Maria Jonsson – viola d'amore (Sverige)

Laura Wilkie – fiol (Skottland)

Thomas Gibbs – piano, tramporgel, klarinett (Skottland)

Staffan Lindfors – kontrabas (Sverige)

VMoD Julavslutning med konsert och dans i Blå Salen i Sala kl 19.00 den 27 november 150:- inträde .

Lördag 2 december klockan 14: Spelmansstämma i hörsalen, Västerås stadsbibliotek

Lördag 2 december klockan 14: Konsert med WestMannaFolk i Societetshuset, Sätra Brunn

Söndag 3 december: Julmarknad på Vallby Friluftsmuseum, Västerås. Västerås Spelmansgille med flera framträder.

Bal Folk är ett dansevenemang för folkdans och folkmusik i ett antal europeiska länder, främst i Frankrike, Belgien, Nederländerna och Tyskland. Det är också känt som Bal Populaire. Trio Folie du Nord bildades i 2016 och är sammansatt av Duo NoordWest, som spelar skandinavisk folk- och dansmuziek sedan 1996, och La Jolie Folie, som sysslar med fransk och engelsk balfolkmusik. Wilco v.d. Kolk (Eindhoven, NL) spelar vevlira och sjunger, Thomas Steenweg (Tervuren, BE) spelar fiol, säckpipor och durspel, och Els Doekes (Leeuwarden, NL) fiol, flöjter, nyckelharpa, dragspel och barockbasun. I Västerås är balfolk-dansledaren Anita van Brunschot också med.

Folie du Nord lär ut och spelar populära baldanser som dansas här i NL, BE, FR. Så som cercle, jig, bourree, fransk mazurka, tri-cot, rondeau en ligne. Jämförelsevis enkla danser som svenska dansare kan lära sig snabbt. I repertoaren ingår även vals, scottish och polka, men där är skillnaden med den svenska formen inte stor.

<https://www.youtube.com/watch?v=v1HB7GdihPI>

Datum och tid: 22. september kl 19.00

Lokal: Lovisagården, Slottsgatan 6 i Västerås

Entre: 50 kr.

Organisation: DansÖverGrÄnserna, Eva Teljebäck

